

28. jul. 1844

FAKTA

Dato:
28. jul. 1844

Sidetæl:
Dagbog B, side 114-116

Dagbogens placering:
Den kgl. Kobberstiksamling, inv.nr.
KKS14024

Trykt udgave:
Jesper Svenningsen (red.): Seks år af
et liv. Johan Thomas Lundbye –
Dagbøger om tro, skæbne, kunst og
kærlighed, København 2018, s. 229-
230

TRANSSKRIFTION

Vognstrup 28 July 1844.

Igaar var [jeg] med Neergaards¹ paa Kaastrupgaarden hos Forpagterens Broder: Ryberg Neergaard,² en underlig, gammel Pebersvend. Derfra gik jeg med Ludvig Neergaard,³ en Søn af Assesoren paa Vedbygaard, ind til Kallundborg og besøgte min kjære Moder⁴ hos de gamle Bedsteforældre.⁵ Ved vor Tilbagekomst seent iaftes laae her Brev til mig fra Lorenz Frølich, der nu er i Kjøbenhavn. Det skal blive en Glæde atter at gjensee min Ungdoms bedste Ven efter hans 4 Aars Ophold i Tydskland. Han skriver saa kjærligt om, hvad der er hændt mig, han forstaar mig nu som altid. Maatte han kun nu blive her i Landet, saa skulde gamle Dage fornyes, da Glæden over den Enes Arbeid drev den Anden frem. Det vil blive en Fest atter at vandre med ham i Naturen og kunne tale med ham om Alt, hvad der ligger os paa Hjerte. Jeg oppebier nu kun Høyens Ankomst for at vise ham mine Studier, da flyver jeg glad til Byen, der ellers kun har lidet tiltrækkende. – Jeg har efter Evne studeret Dyrene, men det er et vanskeligt Fag, da Modellerne er saa urolige, og jeg næsten Intet kan gjøre uden Andres Hjælp. Jeg maa, naar jeg skal male dem, have Nogen til at holde Modellen og idelig dreie og rette paa den, for at •115• bevare den begyndte Stilling. Men den Nøiagtighed, som man forlanger [overstreget: hvor Talen er om] |i| Fremstilling af det menneskelige Legeme, kan der jo ikke være Tale om; det er vanskeligt at kontrollere Dyremaleren, et Spillerum jeg dog ingenlunde har i Sinde at benytte, da Sandheden maa gaae for Alt, og tillige har det mærkeligt Overbevisende ved sig, saa man føler: ja, saaledes er det virkeligt i Naturen. Derfor jo mere jeg kan faae ind i mine Fremstillinger, jo bedre, og jo mere jeg kan faae under samme Betingelser, jo bedre; men det er mig næppe muligt at fuldføre Studiet af et Dyr altid under samme Belysning, samme Dagstid, endsige Studier til en heel Gruppe. Der bliver altid Meget, som maa overlades Hukommelse og et rigtigt, øvet Øie. Derfor maa jeg endnu bestandig stole meget paa det, hvad jeg lærer ved mine Besøg i Stalde og paa Malkepladser. Jeg veed, at Høyen vil bekæmpe dette paa det Ivrigste, men Tiden, der maaskee vil bringe mig en talløs Mængde Studier er det Eneste, der kan give mig den Sikkerhed, som det unægteligt er: at have Studie til Alt. Jeg kan nu engang ikke ret godt lide det, jeg synes at Maleren maa og bør kunne huske, og kan i hvert Fald ikke skaffe Studier i en saadan Mængde. Det •116• er ikke som med Figurmaleren, der kan tage sine Modeller ind i sit Værksted, og der commandere dem, som han vil, [overstreget: et] en Beqvemmelighed, der drives til Uvæsen og lader dem glemme at deres Fremstilling tit er Scener i fri Luft, hvor Alt viser sig paa en anden Maade; men hvormange erindre vel det. Jeg tør ikke anføre Frølichs Arbeider som Mønstere, men hans Maade at tage og benytte Studier paa vare dog mere genial, end de Fleestes. Naar han klædte sig af og paa tegnede pa han efter sig selv, stod selv Model med Drapperi om sig for et stort Speil og

malede løs derefter; jeg eier selv et net Studie til et Skjørt til hans Ingeborg, som paa den Maade blev til. Deri var dog mere Liv, end naar de føre Studierne efter kjedelige Modeller, der ikke engang forstaae at stille sig, lige ind i Malerierne. Hvor uendelig vanskeligt er det at bevare Natur og Sandhed i Bevægelser, Gesticulationer og Stillinger – det kan sandelig ikke overlades en Model, men det maa opfattes i Livet [overstreges: af Maleren] og huskes af Maleren. –

---

¹ Antagelig Vognserups forpagter Christen Peter Neergaard (1793-1860) og dennes hustru Ane Sophie Neergaard, f. Braastrup (ca. 1795-1866).

² Niels Ryberg Neergaard (f. 1796).

³ Ludvig Adolf Neergaard (1824-1904), søn af Peter Sigvard Neergaard (1784-1858), der i årene 1818-1844 var ejer af Vedbygaard.

⁴ Cathrine (Trine) Lundbye, f. Bonnevie (1792-1863).

⁵ Lundbyes morfar og mormor, Emanuel Bonnevie (1763-1846) og Anna Olava Bonnevie, f. Gundersen (1764-1847).

Nagstrup 28 Juli 1844.

Jeg var med Margarede paa Naastrupgaard hos
Fogedens Pæder: Nyberg Nergaard, en underlig, gammel
Pæder. Derfra gik jeg med Ludvig Nergaard, en søn
af Asserens paa Nidbygaard, ind til Kallimsted og kom
til min kjære Moder hos de gamle Pedsteforældre.
Ved en T. Chaydemut vent: efter læse her Brev til mig
fra Loreng Frølich, der var i Kjøbenhavn. Det skal
blive en Glæde atter at gjensee min Morgens bedste Ven
efter hans et års Ophold i Tydskland. Man skriver saa
højlydende om, hvad der er hendet mig, man forstærker
mig om aarn altid. Maatte han kun som blive her i
Landsk, saa skulde gamle Dage fremgaa, der Glæden
over dens Enes Arbeid daa den Anden frem. Det vil
blive en Fest atter at sande med ham i Naturen
og kunne tale med ham om Alt, hvad der hører
os paa Kjært. Jeg opphæver om kun Klages Brev
for at vise ham mine Studier, der følger jeg glad
til Bogen, der ellers kun har lidt tiltrækkende.
Jeg har efter dens studiet Bogen, men det er et en
skelligt Fag, der Modellerne er saa rindige, og jeg ad-
den Intet kan gjøre uden Andes Hjælp. Jeg aner,
naar jeg skal male dem, naar Nogen til at male
Modellen og idelig den og sette paa den, for at

175
høiere den kiggende Telling. Men den Nøiagtighed, som
man forlanger ~~hos Taleren~~ ⁱ Fremstilling af det
uoverenskelige Legeme, kan her jo ikke være Tale om;
Det er sandskelt at kontrollere Sjæmaleren, at
Spillemum ^h sig ingentunde har i Lunde at bringe,
de Sandheden man gaa for Alt, og tillige har det
sandskelt Ovebevisende ved sig, saa man faar
jo, saaledes er det sandskelt i Naturom. Derfor jo mere
jo kan faar ind i mine Fremstillinger jo helde, og
jo mere jo kan faar under samme Betingelser, jo
helde; men det er mig neppe tvivlsomt at fuldføre
Stadist af at Lige altid under samme Betingelse
samme Dags tid, endige Studier det er heel Gruppe.
Der bliver altid Mangel, som man overlader Klakam-
melte og et sigende, aart Gode. Derfor man jo ender
bestandig etale noget paa det, hvad jo lærer ved
mine Besøg: Stalde og paa Malkepladsen.
Jo ved: at Månen vil behænge dette paa det Berigste,
men Tiden, der maaske vil bringe mig en tallas
Mængde Studier er det Eneste, der kan give mig den
Likhed, som det nødvendigt er: at have Studier det Alt.
Jo kan mi adgang ikke ad godt lid. det, jo synes at
Maleren man og lid kunne tænke, og han i hvert
Fald ikke skaffe Studier i en saadan Mængde. Det

116.
der ikke som med Figur-maleren, der kan tage sine
Modeller ind i sit Verksted, og der som en anden
saa, som han vil, at en Begyndermæssighed, der drives
til Mædren og lader den glemme at deres Fremstilling
blot er Læren: for Kraft, men Alt viser sig fra
en anden Maade, men hvormange er indse vel
det. Og der ikke anfere Frederiks Arbejder som
Minister, men hans Maade at tage og benytte
Studierne var mere genial, end de Flestes.
Naar han kledte sig af, fra tegnebordet han
ofte sig selv, stod selv Model med Drapperi om
sig først stort Speil og malede lo's Skulptur;
der var selv et nyt Studio til et Skjort til hans
Snylde, som fra den Maade blev til. Der
var dog mere her, end naar de fire Studier-
ne efter Nidelige Modeller, der ikke engang for-
staa at stille sig, lige ind i Malerierne.
Selv sandelig sandelig er det at bevare Natur
og Sandhed; Bevægelser, Jernvibrationer og
Stillinge - det kan sandelig ikke vær lades en
Model, men det maa affattes i Lyst af
Anatomer og hendes af Malerier. -